

**Збирання та вивчення
пам'яток усної народної творчості –
важливий напрямок
шкільного краєзнавства**

**Тема
теоретичного
заняття**

Мета заняття:

- формувати прагнення відроджувати й вивчати оригінальну творчість народу;
- продовжити знайомство учнів з методами збору краєзнавчого матеріалу;
- виконувати краєзнавчі дослідження;
- прищеплювати почуття пошани, поваги до фольклорної спадщини наших предків, гордість за свій талановитий народ;
- виховувати спостережливість, пізнавальний інтерес до усної народної творчості, до історії рідного краю.

Головне завдання:

- формувати навички самостійної роботи як засобу активізації пізнавальної діяльності учнів
/реалізація проблемної теми/;
- застосовувати отримані знання на практиці.

Методи, прийоми та форми діяльності:

- постановка і розв'язання проблемного питання;
- учнівські повідомлення;
- робота у групах;
- пошуково-дослідницька робота.

Види діяльності:

- збір та вивчення краєзнавчих матеріалів;
- записи розповідей старожилів.

Епіграф

*«Немає мудріших, ніж народ , учителів.
У нього кожне слово – це перлина.
Це праця, це натхнення, це людина.»
М.Рильський*

Постановка проблемного питання

“ Фольклор – це народна мудрість ”.

**Чи погоджуєтесь Ви із цим
твердженням?**

ТАК?

НІ?

1. Що таке усна народна творчість

Усна народна творчість або **фольклор** (від англійського слова *folklore* – народна мудрість, творчість) – складова художньої культури народу, його неписана словесність.

2. Витоки та еволюція українського фольклору

- Фольклор виник разом із мовою. /Повідомлення учня/.
- Трансформація давньої міфології не означає зникнення величезного шару народної культури. Це – поступовий перехід давніх сюжетів і мотивів, образів і світоглядних уявлень у нову систему художньої творчості – фольклор.
- Фольклор невіддільний від народного світогляду, побуту, історії.

3. Основні ознаки фольклору:

- анонімність;
- варіативність;
- імпровізаційність;
- усність.

4. Структура українського фольклору

Ф о л ь к л о р

поетичний:

- обрядові пісні;
- календарно-обрядові:
(колядки, щедрівки,
веснянки, купальські);
- сімейно-обрядові (колискові, весільні);
- забавлянки;
- заклички;

афоризми:

- прислів'я та приказки;
- загадки;

прозовий:

- казки;
- легенди, перекази;
- повір'я

5. Життєвість фольклорної традиції

Сюжетами, темами, образами і стилем народного мистецтва щедро живляться професійна музика, живопис, кіно, телебачення.

6. Побутування і розвиток фольклору в наш час

Фрагменти виступу
учасників
фольклорного колективу
“ Дивосвіт ”
Дроздівського будинку
культури
(відеозапис)

6. Побутування і розвиток фольклору в наш час

Фрагменти виступу
учасників
фольклорного колективу
“ Дивосвіт ”
Дроздівського будинку
культури –
обряд “ Катерини ”
(відеозапис)

Завдання

для підготовки до наступного заняття

Зразок оформлення дослідження твору усної народної творчості:

- вид творчості (дума, легенда, переказ, прислів'я, пісня);
- місце запису (населений пункт, район, область);
- дата запису (рік, місяць, число);
- автор твору (певна особа, колектив);
- події, що могли лягти в основу твору;
- відомості про осіб, які згадуються в творі;
- ступінь поширеності твору в даній місцевості;
- популяризація твору гуртами художньої самодіяльності.

Домашнє завдання

Написати твір-есе на тему:

**“ Як побутує фольклор
у моєму рідному домі ”**

Вирішення проблемного питання

“ Фольклор – це народна мудрість ”.

**Чи погоджуєтесь Ви із цим
твердженням?**

ТАК?

НІ?

Підсумки заняття

**Народна творчість буде існувати,
доки існуватиме усне спілкування,
доки існуватиме людство.**